

Číslo: 2020/2022-2023

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **03. 11. 2022**, od **07. 11. 2022** do **10. 11. 2022** a **15. 11. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou Zsigmonda Móricza s vyučovacím jazykom maďarským – Móricz Zsigmond Alapiskola és Óvoda, Hlavná 193, Orechová Potôň - Diósförgepatony	
Zriaďovateľ	Obec Orechová Potôň

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Anikó Fekete, riaditeľka školy

PaedDr. Bianka Simon, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 2020/2022-2023 zo dňa 18. 10. 2022 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Kornélia Nagy-Kürtössy, školská inšpektorka, ŠIC
Trnava .....

Mgr. Ladislav Deák, školský inšpektor, ŠIC Trnava .....

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav a úroveň vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola štátna plnoorganizovaná základná škola (ZŠ) s vyučovacím jazykom maďarským, ktorú navštevovalo 205 žiakov (na 1. stupni 72 žiakov, na 2. stupni 133 žiakov). Z celkového počtu bolo 26 žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ), ktorí sa vzdelávali podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu v bežných triedach a 7 žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP). Žiakov z marginalizovanej rómskej komunity (MRK) škola neevidovala. Z predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra (SJSJL) na konci školského roka 2021/2022 prospeli všetci žiaci.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Analýzou školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) sa zistilo, že učebnými osnovami (UO) predmetu SJSJL pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie boli vzdelávacie štandardy inovovaného štátneho vzdelávacieho programu. Učebný plán školy (UP) akceptoval rámcový učebný plán (RUP). V rozvrhu hodín školy bolo zabezpečené každodenné vyučovanie predmetu SJSJL.

V aktuálnom školskom roku pri výchove a vzdelávaní v škole v plnom rozsahu postupovali podľa **nezmeneného ŠkVP**. Nemodifikovali UP a UO v predmete SJSJL pre primárne, ani

pre nižšie stredné vzdelávanie. Nezmenili organizáciu vyučovania, ani neupravili systém hodnotenia a klasifikácie. Triedy sa vo všetkých ročníkoch na vyučovacích hodinách SJSL delili na skupiny s počtom žiakov do 17.

Odbornosť vyučovania predmetu SJSL bola celkovo zabezpečená na 100 %. Na 1. stupni predmet vyučovali 4 kvalifikované učiteľky, na 2. stupni tiež 4 kvalifikované učiteľky.

V škole používali okrem učebníc schválených MŠVVaŠ SR pre školy s vyučovacím jazykom maďarským aj alternatívne učebnice. V primárnom vzdelávaní využívali v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra alternatívne učebnice a pracovný zošit (*Živé obrázky 1: Slovenský jazyk pre 1. ročník ZŠ s VJM, R. Skabela-I. Bónová – vydala PaedDr. Rózsa Skabela; Píš správne! - COMENIUS - Pedagogický inštitút.*), v predmete maďarský jazyk a literatúra alternatívnu učebnicu (*Magyar nyelv kisiskolásoknak 2 - 4. ročník – Mozaik vydavateľstvo, Maďarská republika*), v predmete matematika pracovné zošity (*Számolófüzet, Soksziñü matematika, Dínósuli – Mozaik vydavateľstvo, Maďarská republika*). V nižšom strednom vzdelávaní v predmete dejepis okrem učebnice pracovali aj s alternatívnou publikáciou (*A magyar nép története -Kovács L.-Simon A., vydavateľstvo Lilium Aurum*), na hodinách náboženskej výchovy v každom ročníku využívali alternatívne učebnice vydavateľstva Ecclesia. Z rozhovoru s riaditeľkou školy vyplynulo, že problém so zabezpečením učebníc nemali.

Zistenia z priameho pozorovania vyučovacieho procesu

Priebeh výchovno-vzdelávacieho procesu bol v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra sledovaný na 10 vyučovacích hodinách na 1. stupni a na 10 vyučovacích hodinách na 2. stupni.

Primárne vzdelávanie

Väčšina žiakov preukázala, že disponuje primeranými komunikačnými spôsobilosťami. Zväčša chápali bežné príkazy a pokyny učiteliek a rozumeli ich súvislému prejavu. Používali osvojenú základnú slovnú zásobu a uplatňovali spisovnú výslovnosť. Texty piesní a detských hier určených na memorovanie ovládali. Na všetkých hodinách používali modelové vety, ktoré dokázali podľa potreby správne obmieňať, dopĺňovať ich a rozvíjať. K tvorbe dialógov, na základe modelových viet, boli podnecovaní na väčšine hodín, v rámci ktorých preukázali adekvátne zručnosti.

Žiaci zväčša porozumeli počutému textu a jednoduchým otázkam učiteliek týkajúcich sa jeho obsahu. Na kladené otázky odpovedali správne, len ojedinele potrebovali pomoc učiteliek. Zaradené, veku primerané, texty vedeli (nahlas) plynule čítať, avšak nie vždy so správnou artikuláciou. Vyhľadať a určiť kľúčové slová a základné informácie dokázali na viac ako polovici sledovaných hodín.

Na základe pomocných otázok dokázali reprodukovať text, avšak k tvorbe jednoduchých otázok k obsahu textu neboli stimulovaní. Na sformulovanie základnej myšlienky prečítaného textu a na vyjadrenie vlastného postoja nedostali príležitosť.

V písomnom prejave na väčšine hodín primerane aplikovali pravidlá slovenského pravopisu. Rozvíjanie komunikačných zručností žiakov (v ústnych aj písomných prejavoch) učiteľky najčastejšie podporovali kladením jasne sformulovaných otázok, zaraďovaním opakovania a utvrdenia si osvojeného učiva (slovnej zásoby), jednoduchých pokynov v rámci komunikačnej témy a stimulovaním žiakov k písaniu textu na tabuľu a do zošitov.

Priebežne zaraďovali uvoľňovacie cvičenia, spievanie piesní a recitovanie básní, pričom žiaci permanentne upozorňovali na správnu výslovnosť a artikuláciu. Na väčšine sledovaných hodín

(8 z 10) ich vyzývali k tvorbe krátkeho dialógu podľa vzorového rozhovoru, k samostatnému súvislému prejavu ich však podnecovali len ojedinele.

Čitateľskú gramotnosť žiakov učiteľky rozvíjali predovšetkým počúvaním textu v podaní učiteľa, kladením otázok na zisťovanie porozumenia, zaradením hlasného čítania a sumarizovaním textu. Čítanie s predpovedaním deja, hrové rečové činnosti a dramatizácia textu neboli zaradené ani na jednej hodine.

Vyučovanie účelne podporovali využívaním učebníc, pracovných zošitov a tematických nástienok. Zvukové nahrávky zaradili na polovici sledovaných hodín, metodické listy vydané Štátnym pedagogickým ústavom (ŠPÚ) nevyužívali.

Sociálne interakcie žiakov podporovali na každej hodine, rovesnícke učenie však vôbec nezaradili. Diferenciáciu úloh a činností podľa špecifických potrieb a možností žiakov uplatňovali len na 1 hodine. Kompenzačné opatrenia realizovali najčastejšie prostredníctvom individuálneho prístupu a predĺženého výkladu žiakom. Na 2 hodinách využili aj pomoc pedagogického asistenta.

Z metód na vyučovanie jazyka učiteľky uprednostňovali priamu (direktnú), audiovizuálnu a audiolingválnu metódu. Ojedinele zaraďovali metódu odpovede celým telom, komunikatívnu, gramaticko-prekladovú, situačnú metódu a hranie rolí. Didaktická hra v slovenskom jazyku, projektové vyučovanie, brainstorming a brainwriting v priebehu vyučovania zaradené neboli.

Nižšie stredné vzdelávanie

Žiaci na sledovaných hodinách preukázali štandardné komunikačné spôsobilosti. Chápali bežné príkazy a pokyny učiteľov, prevažne rozumeli ich súvislému prejavu, používali osvojenú slovnú zásobu, pričom zväčša uplatňovali spisovnú výslovnosť. Na všetkých hodinách používali modelové vety, ktoré väčšinou dokázali obmieňať a rozvíjať ich. K tvorbe dialógov na ich základe síce boli podnecovaní na 4 hodinách (z 10), v ich produkcii však boli menej zruční. Uvoľňovacie cvičenie so spevom bolo zaradené len na 1 sledovanej hodine. Počutému textu (z nahrávky alebo v podaní učiteľa) žiaci porozumeli a takmer všetci vedeli aj odpovedať na jednoduché otázky k jeho obsahu. Väčšina z nich plynule čítala súvislé a nesúvislé texty, dokázali v nich vyhľadať základné informácie a kľúčové slová. Reprodukovať prezentovanú tému na základe pomocných otázok dokázala viac ako polovica žiakov, vyjadriť vlastné postoje a skúsenosti zvládli však len v menšej miere. K tvorbe jednoduchých otázok k obsahu textu ich podnecovala učiteľka na 1 hodine, túto príležitosť však žiaci nedokázali využiť. V písomnom prejave primerane aplikovali pravidlá slovenského pravopisu.

Rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov učitelia podporovali kladením jasne formulovaných otázok i zaraďovaním opakovania a utvrdzovania učiva v rámci rôznych komunikačných tém. Na každej hodine viedli žiakov k písaniu súvislých a nesúvislých textov (blahoželanie, krátky opis, doplnovačky slov, slovných spojení...) do zošitov, pracovných zošitov a na tabuľu. Približne na polovici sledovaných hodín ich podnecovali k tvorbe jednoduchých dialógov a krátkeho súvislého prejavu. Na správnu výslovnosť a artikuláciu ich upozorňovali len ojedinele, spievaniu piesní, recitovaniu básní a zaradeniu uvoľňovacích cvičení venovali minimálnu pozornosť.

Čitateľskú gramotnosť žiakov učitelia rozvíjali takmer na každej hodine zaradením hlasného alebo tichého čítania a zadávaním otázok na zisťovanie porozumenia prečítaného textu. Prevažne ich viedli k sumarizácii textu (ústne i písomne), v menšej miere ich stimulovali k vyjadreniu vlastných postojov a skúseností. Na 6 hodinách (z 10) mali žiaci možnosť počúvať text v podaní učiteľa alebo z nahrávky a po vypočutí boli takmer vždy vyzvaní k rozhovoru

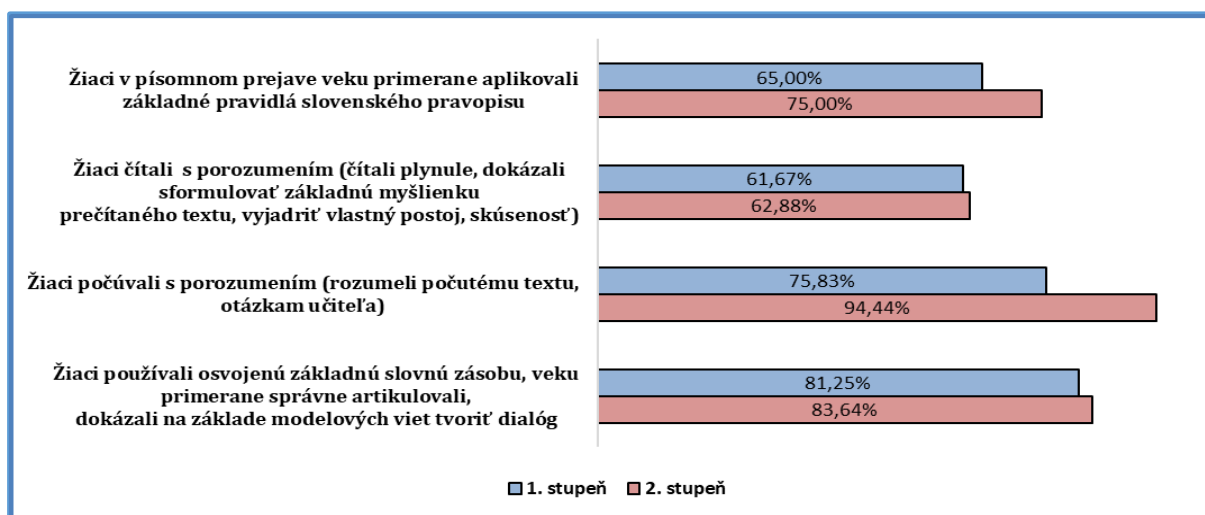
o ňom. Hrové rečové činnosti a dramatizáciu textu zaradili do výchovno-vzdelávacieho procesu v menšej miere, čítanie s predpovedaním deja nevyužili.

Vyučovanie bolo účelne podporované využívaním učebníc, alternatívnych učebníc, pracovných zošitov a pracovných listov. Na 4 hodinách (z 10) bola do vyučovania vhodne zaradená didaktická technika (CD k učebnici, výukové programy). Metodické listy ŠPÚ učitelia na sledovaných hodinách nevyužili.

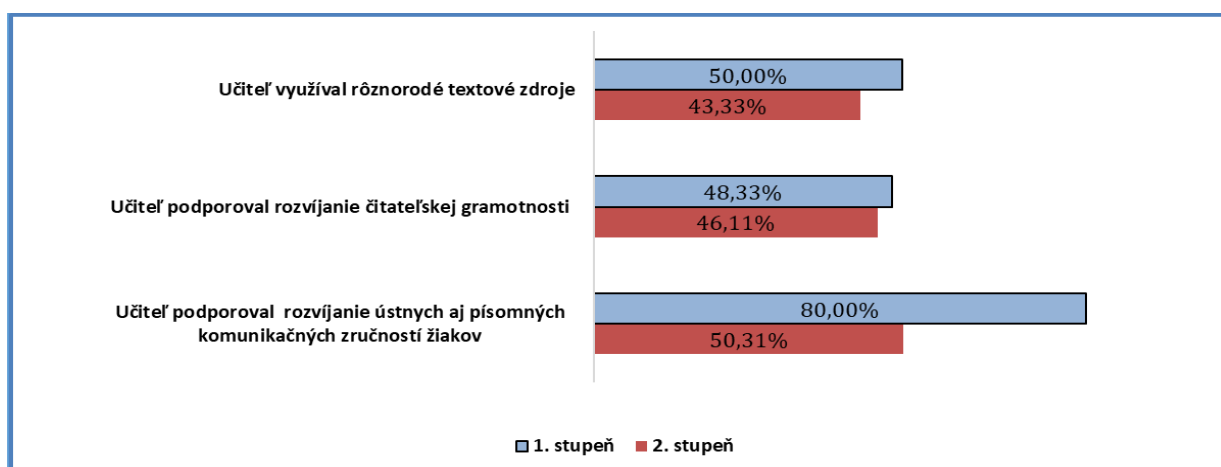
Kompenzačným opatreniam na sledovaných hodinách bola venovaná dostatočná pozornosť. Žiakom so ŠVVP pomáhali asistentky učiteľa, učiteľky podľa potreby uplatňovali individuálny prístup k žiakom, podporovali rovesnícke a sociálne učenie napriek tomu, že na hodinách dominovala frontálna práca a diferenciacia zadaní podľa špecifických potrieb žiakov sa vyskytla len ojedinele.

Z metód na vyučovanie jazyka učitelia preferovali priamu (direktnú) metódu, sporadicky komunikatívnu, audiovizuálnu (štruktúrno-globálna) a situačnú metódu.

Graf 1 Preukázané komunikačné kompetencie žiakov primárneho a nižšieho stredného vzdelávania na vyučovacích hodinách predmetu SJSJL

Graf 2 Podpora rozvíjania komunikačných kompetencií žiakov v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní na vyučovacích hodinách predmetu SJSJL

2 ZÁVERY

V školskom roku 2022/2023 v škole pri vzdelávaní žiakov v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní postupovali podľa nezmeneného ŠkVP, základný dokument nemodifikovali, UP akceptoval RUP. Triedy sa vo všetkých ročníkoch na vyučovacích hodinách SJSJ delili na skupiny s počtom žiakov do 17. Odbornosť vyučovania predmetu SJSJ bola celkovo zabezpečená na 100 %. V škole používali učebnice schválené MŠVVaŠ SR, v niektorých predmetoch (maďarský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, matematika, dejepis, náboženská výchova) bolo vyučovanie podporované aj alternatívnymi učebnicami.

Výrazne pozitíva

- vytváranie podporujúceho prostredia, kladenie jasne formulovaných otázok učiteľkami žiakom;
- zaradenie metód vyučovania jazyka, ktoré vychádzali z princípu imitácie cudzojazyčného prostredia (primárne vzdelávanie).

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- rozvíjanie čitateľskej gramotnosti žiakov;
- zdokonaľovanie komunikačných zručností žiakov vo vyučovacom procese zaradením tvorby krátkych dialógov a súvislého prejavu;
- uplatňovanie kompenzačných opatrení formou diferenciacie úloh a činností podľa špecifických potrieb a možností žiakov (primárne vzdelávanie);
- zaraďovanie aktivizujúcich metód vyučovania jazyka (nižšie stredné vzdelávanie).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- zabezpečiť externé a interné vzdelávanie pedagogických zamestnancov zamerané na prehĺbovanie ich vedomostí a zručností potrebných na uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania a učenia sa žiakov v predmete SJSJ;
- venovať zvýšenú pozornosť úrovni vyučovania predmetu SJSJ, monitorovať kvalitu výchovy a vzdelávania v predmete so zameraním na využívanie aktivizujúcich foriem a metód vyučovania jazyka s cieľom optimálneho rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov;
- na vyučovacích hodinách SJSJ podporovať rozvíjanie čitateľskej gramotnosti žiakov (zaraďovaním počúvania textu, čítania s predpovedaním deja, dramatizácie textu, podnecovaním žiakov k vyjadreniu vlastného postoja, skúseností, zapájaním žiakov do hrových rečových činností);
- na vyučovacích hodinách SJSJ podporovať rozvíjanie komunikačných zručností žiakov (zaraďovaním uvoľňovacích cvičení, tvorby krátkych dialógov, tvorby krátkeho súvislého prejavu, spievaním piesní, recitovaním básní).

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školský vzdelávací program a jeho prílohy – učebný plán, učebné osnovy

2. Zápisnice z pedagogickej rady
3. Rozvrhy hodín tried
4. Osobné rozvrhy hodín učiteľov SJSJL
5. Doklady o vzdelaní pedagogických zamestnancov

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Kornélia Nagy-Kürtössy

Dňa: 28. 11. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Kornélia Nagy-Kürtössy

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Anikó Fekete

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 05. 12. 2022 v Orechovej Potôni:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava

Mgr. Kornélia Nagy-Kürtössy

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Anikó Fekete

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Anikó Fekete

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Kornélia Nagy-Kürtössy

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti